

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Постановка проблеми. Особливого значення у побудові освіти в контексті нових вимог і можливостей, реформуванні й модернізації всіх її складників набуває проблема якості освіти. У сучасних умовах розвитку педагогічної науки у розряд найбільш пріоритетних виходить проблема освіти і виховання вчителів нової генерації, що зумовлено загальноосвітніми тенденціями до зміни основної парадигми освіти, створення нової особистісно-орієнтованої педагогіки.

Нині в Україні розроблено і затверджено низку документів, де визначено педагогічні засади оновлення освіти та перспективи її розвитку (Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст., Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Концепція середньої загальноосвітньої школи в Україні», «Концепція профільного навчання» тощо). Відповідно до чинного законодавства України розроблено «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», в якому визначено сутність, особливості розробки, розповсюдження та застосування інновацій у галузі освіти. Важливе значення для втілення цих документів у життя має розвиток інноваційних освітніх технологій у навчальному процесі.

Аналіз попередніх досліджень. Основним проблемам освітньої інноватики в сучасній теорії й практиці присвячені роботи І. Беха, В. Бикова, Л. Даниленко, І. Дичківської, О. Киричука, В. Кременя, І. Підласого, О. Попової, Н. Юсуфбекової та ін., що свідчать про шляхи розробки та стимулювання розвитку освіти.

Теоретичний і дидактичний аспекти нових технологій навчання висвітлено в роботах В. Безпалька, Л. Буркової, О. Пехоти, Г. Селевка, А. Фурмана, А. Хуторського та ін. вітчизняних і зарубіжних учених.

Нині технологічний підхід у сфері педагогічної теорії і практики (С. Бондар, С. Гончаренко, С. Пальчевський, О. Пехота, О. Пометун, О. Савченко, Г. Селевко, С. Сисоєва, П. Сікорський та інші) визначається як орієнтація навчально-виховного процесу на гарантований освітній продукт заданого зразка. Привертає увагу той факт, що проблема технології навчання досліджується в основному дидактами, у сфері вітчизняної лінгвометодики вчені виявляють до неї поодинокий інтерес, їй присвячено окремі роботи: Н. Голуб, О. Горошкіної, В. Дороз, С. Карамана, Л. Кожуховської, Н. Остапенко, М. Пентилюк, К. Плиско, О. Потапенка, Т. Симоненко, Г. Шелехової та інших.

Поняття технологічного підходу в галузі освіти з'явилося в середині XX століття на основі програмованого навчання, характерними ознаками якого було чітке формулювання навчальної мети і послідовне її досягнення.

Навчальний процес у педагогічних вищих навчальних закладах вимагає постійного вдосконалення, оскільки підготовка фахівців вимагає корінної зміни стратегії і тактики навчання у вищій школі. Головними характеристиками майбутніх фахівців є їхня мобільність і компетентність. Застосування сучасних педагогічних технологій у навчальному процесі ВНЗ є актуальним і потребує подальшого вивчення.

Теоретико-методологічні аспекти професійно-педагогічної підготовки вчителів окреслені в працях А. Алексюка, В. Бондаря, Р. Гуревича, І. Зязюна, О. Коберника, О. Козлової, К. Макагона, О. Матвієнко, О. Мороза, Т. Поніманської, О. Савченко, Р. Скульського, В. Сидоренка, І. Шапошникової та ін.

Успішність фахової підготовки майбутніх учителів передбачає усвідомлення ними практичної значущості різних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Інноваційні процеси передусім передбачають розробку й

упровадження в навчально-виховний процес педагогічних технологій. Розглядаючи класифікацію інновацій, К. Ангеловські виділяє один із її видів – це освітні технології [3, с. 37-48].

Термін «технологія» (з гр. – мистецтво, майстерність, уміння) в педагогіці перенесено із виробництва, тому в широкому значенні означає «сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чогонебудь» і інтерпретується різними науковцями неоднозначно [15].

Російський науковець С. Ожегов термін «технологія» трактує з 2-х позицій: сукупність знань про способи обробки матеріалів, виробів, методи здійснення будь-яких виробничих процесів; сукупність операцій, здійснюваних певним чином і в певній послідовності, з яких складається процес обробки матеріалу, виробів [11, с. 682].

Поняття «педагогічна технологія» останнім часом дедалі більше поширюється в науці й освіті. Його варіанти – «педагогічна технологія», «технологія навчання», «освітні технології», «технології в навчанні», «технології в освіті» – широко використовуються в психолого-педагогічній літературі та мають понад 300 формулювань, залежно від того, як автори уявляють структуру і компоненти освітнього процесу. Аналіз еволюції поняття «педагогічна технологія» дає змогу прогнозувати технологічні тенденції в освіті. Трансформація терміну – від «технології в навчанні» до «технології освіти», а потім до «педагогічної технології» – відповідає зміні його змісту, що охоплює, відповідно, визначені періоди.

Ці визначення групуються за п'ятьма підходами до них: системний метод; педагогічна система; діяльність; спосіб організації навчального процесу; моделювання навчального процесу.

Аналіз праць учених дозволив визначити, що педагогічна технологія досліджувалася за такими напрямками: як комплексний інтеграційний процес (А. Белкін, Т. Ільїна, М. Кларін, І. Лернер, Е. Ткаченко та інші); дидактичний аспект педагогічних технологій (В. Безпалько, І. Дмитров, М. Кларін, О. Коваленко, В. Монахов, П. Підкасистий, В. Якунін та інші); аспекти педагогічної технології, пов'язані з розробкою системи професійно значущих умінь і якостей фахівця з організації педагогічної дії (В. Коротова, В. Пітюков, Ю. Турчанинова, Н. Щуркова та інші).

Особливості педагогічних технологій у навчальному процесі розглядаються у працях М. Арстанова, Н. Бочкіної, О. Долженко, Б. Ліхачова, Ф. Савіної, В. Серікова. Вони обґрунтували необхідність оволодіння вчителями педагогічними технологіями та зазначають, що реалізація технологічного вирішення визначається особистістю педагога, який забезпечує практичне втілення і результативність професійної діяльності.

На думку І. Зязюна педагогічна технологія – складова частина педагогічної техніки, що включає дві групи компонентів, перша з яких пов'язана з умінням управляти своєю поведінкою, а друга – з умінням впливати на особистість і колектив та розкриває технологічну сторону процесу навчання і виховання [8, с. 44].

Б. Ліхачов розуміє педагогічну технологію, як сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компоновку форм, методів, способів, прийомів, виховних засобів [10].

Наприклад, Ю. Азаров пропонує таку дефініцію поняття «педагогічна технологія»: Педагогічна технологія вміщує в себе матеріально-технічне і правове забезпечення навчально-виховного процесу, просторово-часові чинники ... метод, засоби і форми роботи, педагогічну майстерність усіх учасників виховного процесу, набір обов'язкових видів діяльності, що їх виконує кожен учень» [1]. Р. Гуревич вважає, що педагогічна технологія є змістовим узагальненням, яке вбирає в себе смисл всіх визначень різних авторів (джерел). На його думку, якщо поєднати ці точки зору, то можна стверджувати таке: педагогічна технологія функціонує як наука, що досліджує найраціональніші шляхи навчання, а також як система способів, принципів і регулятивів, які використовуються в навчанні, і як реальний процес навчання [7, с. 43]. За визначенням В. Безпалька

педагогічна технологія – це змістовна техніка реалізації навчального процесу [4]. В.Кларин доводить, що педагогічна технологія означає системну сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних засобів, використовуваних для досягнення педагогічної мети [9].

Як бачимо визначення педагогічних технологій свідчить про різні підходи до означеної проблеми, оскільки у його розумінні існують різні розбіжності серед учених і практиків.

Істотними ознаками технології навчання є: діагностичне цілепокладання і результативність; алгоритмізованість і проєктованість; цілісність і керованість; коригованість.

У педагогічній літературі, в тому числі й російській, поняття «педагогічна технологія» і «технологія навчання» одними авторами ототожнюються, а іншими – ні.

Наприклад, С. Гончаренко вкладає у нього такий зміст: «Технологія навчання (з грец. – мистецтво слова, навчання) – за означенням ЮНЕСКО, це в загальному розумінні системний метод створення, застосування й визначення всього процесу навчання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, який ставить своїм завданням оптимізацію освіти» [6, с. 331].

Мета даної статті – проаналізувати погляди науковців щодо визначення сутності технологічного підходу у підготовці майбутніх учителів.

Виклад основного матеріалу. На шляху формування нового образу сучасної освіти значна роль відводиться технологічному підходу до організації навчально-виховної діяльності, тобто застосуванню сукупності дидактичних технологій. Це зумовлено тим, що технологічний підхід сприяє цілеспрямованому синтезу методів навчання, відкриває нові можливості для методичної варіативності в організації особистісно-орієнтованого навчально-виховного процесу.

На думку окремих дослідників, освітні технології відображають загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору; включають прогнозування, проєктування, планування розвитку освіти; передбачення результатів. На відмінну від цього, педагогічні технології втілюють тактику реалізації освітніх цілей у навчально-виховному процесі шляхом упровадження моделей останнього. Науковці виділяють також навчальну технологію, яка розкриває шлях освоєння конкретного навчального матеріалу в межах відповідного навчального предмета, теми, питання (ігрові технології, технології проблемного і модульного навчання, нові інформаційні технології, сучасні технології освіти, технологія використання опорних схем тощо). Аналогічно визначені виховні технології, технології управління.

Отже, «педагогічна технологія» в загальнопедагогічному розумінні характеризує цілісний освітній процес з його метою, змістом і методами навчання. Предметна педагогічна технологія – сукупність методів і засобів для реалізації визначеного змісту навчання в межах одного предмета (методики викладання предмета). Локальна ж технологія передбачає вирішення окремих дидактичних і виховних завдань. Персонал-технологія присутня в досвіді педагогів-новаторів.

Спробуємо розкрити поняття «педагогічна технологія» та його термінологічні варіанти («технологія навчання», «навчальна технологія», «освітні технології» тощо) на основі їхнього логічного співвідношення.

Спочатку розглянемо терміни «освітня технологія» і «педагогічна технологія». Найбільш вдале порівняння цих термінів ми знаходимо в дослідженні Г. Селевка [13]. На його думку, з одного боку, термін «освітня технологія» (технологія, що використовується в галузі освіти) є дещо ширший, ніж «педагогічна технологія» (стосується тільки педагогіки), оскільки освіта, крім педагогічних аспектів, розглядає й інші, наприклад, культурологічні, екологічні, медичні, соціальні тощо.

З іншого боку, поняття «педагогічна технологія» охоплює аспекти навчання, виховання та розвитку. Використання терміна «педагогічна технологія» доцільно

застосовувати і до всіх розділів педагогіки (соціальна, дошкільна, сімейна, корекційна, педагогіка здоров'я, тощо).

Якщо ж порівнювати поняття «педагогічна технологія» і «навчальна технологія», то перше буде ширшим, оскільки друге використовується тільки в навчальному процесі.

Складніше розмежувати поняття «технологія навчання» і «навчальна технологія», які в педагогічній літературі часто вживаються як тотожні. Так, у деяких дослідженнях (С. Гончаренко [6], М. Кларін [9], В. Паламарчук [12], та ін.) термін «технологія навчання» представлено дещо вужчим від терміна «навчальна технологія», оскільки перший передбачає розгляд конкретної технології, що дозволяє добре навчати, тобто є високоефективною. Технологія навчання відображає шлях методики, її ще можна було б назвати дидактичною технологією.

Основою послідовної орієнтації навчання на мету є наскрізний оперативний зворотний зв'язок. Відповідно до цього у технологічному підході до навчання виділяються: «постановка завдань і їхнє максимальне уточнення (цьому етапу надають першочергового значення); орієнтація навчальних завдань, а разом із ними усього процесу навчання на гарантоване досягнення результатів; критеріальне оцінювання поточних результатів, корекція навчання, спрямована на досягнення поставлених завдань; заключна оцінка результатів» [9, с. 7-14].

Головною рисою технології навчання є відтворюваність усього навчального циклу. Загальноприйнятим є уявлення про технологію як конструювання навчального процесу за схемою.

Розглянута схема свідчить, що технологія відображає риси, притаманні традиційній організації навчального процесу: впорядкованість процесу навчання, мета й оцінювання результатів. Але простежуються і певні властивості «педагогічної технології». Головною її особливістю вважають орієнтованість на досягнення мети.

Оскільки поняття «технологія» поширилося в апараті, і для того, щоб не склалося враження, що воно прийшло на місце досить уживаного поняття «методика», спробуємо розглянути їх співвідношення. Останнє, на думку С. Гончаренка, є значно вужчим і вживається у значенні «учіння про методи навчання». Дослідник підкреслює, що перший термін відображає не просто передачу інформації, а процес навчання, що для характеристики сучасних тенденцій у педагогіці має важливе значення [6]. Г. Селевко [13] стверджує, що методика викладання і технологія викладання навчальної дисципліни часто вживаються як синоніми, а відмінність між ними полягає лише в розміщенні акцентів. У технологіях більш представлено процесуальний компонент, а в методиках - цільовий, змістовний, якісний і варіативно-орієнтований аспекти. Крім того, на думку вченого, термін «методика» може відрізнитися за рівнем і галуззю використання. Методика викладання навчальної дисципліни - це частина педагогічної науки і практики, що досліджує закономірності процесу передачі і засвоєння учнями змісту дисципліни, а також розробляє його використання на практиці.

Рис. 1. Схема технологічної побудови навчального процесу (М. Кларін)

Методика викладання навчальної дисципліни включає в себе модульні і локальні методики (методика викладання модулів, розділів, тем; методика організації і проведення

різних форм занять, заходів тощо). У більш вузькому значенні методика представляє собою мікротехнологію: алгоритм, інструкцію, керівництво щодо змісту і послідовності дій з метою отримання будь-якого локального результату (методика опрацювання навичок розв'язання задач, проведення дослідів, методика психолого-педагогічних тренінгів тощо).

Таке значення не розмаїття, як зазначає Г. Селевко [13], призводить до того, що інколи методика входить до складу технології або, навпаки, ті чи інші технології - до складу методик навчання.

На думку вчених «методика» – це сукупність рекомендацій з організації і проведення навчального процесу, тоді як «технологія» представляє собою набір процедур, які оновлюють професійну діяльність педагога і гарантують кінцевий запланований результат. Звернення до технологій замість традиційної методики має сприяти підвищенню ефективності навчального процесу.

Аналіз співвідношення понять «технологія навчання» та «методика навчання» дозволив нам зробити висновок про те, що технологія не замінює методику, а на неї спирається й ґрунтується. Однак методика – це все ж таки сукупність рекомендацій з організації та проведення навчального процесу або, як зазначає С. Гончаренко, процес передачі інформації, у той час, як технологія представляє собою набір процедур, які оновлюють, модернізують професійну діяльність педагога і гарантують підвищення ефективності навчального процесу [6, с. 206, 331].

У цілому позитивно оцінюючи інноваційні зміни в системі освіти й можливості технологічного підходу, В. Бондар застерігає від підміни наукової педагогіки і психології вузькодидактичними чи психологічними проблемами та теоріями західних зразків [5, с. 174]. Науковець розділяє думку Ю. Бабанського щодо нових зарубіжних дидактичних напрямів, що розвиваються в руслі так званої педагогічної технології, в якій чітко виділяються дві галузі: перша – «технологія навчання», що досліджує структуру процесу навчання, вивчає механізми пізнавальної діяльності, процедури вибору оптимальних стратегій навчання, і друга – «технологія у навчанні», предметом вивчення якої є розроблення наукових обґрунтувань і методів включення у навчальний процес сучасних технічних засобів навчання, зокрема комп'ютерної техніки з метою індивідуалізації та інтенсифікації процесу навчання.

Виходячи з цього, В. Бондар робить висновок, що технології навчання мають розроблятися на загальнодидактичному й психологічному ґрунті, а технології у навчанні окремим предметам – на базі технології навчання з урахуванням досягнень методичної науки та передового досвіду [5, с. 175].

Дослідниками класифікуються і описуються сучасні інноваційні технології. Складність, багатогранність педагогічної діяльності є чинником, що відкриває простір для багатьох педагогічних технологій, динаміка продукування яких постійно зростає. Широкий спектр, багатоваріантність педагогічних технологій зумовлюють необхідність їх класифікації. Найдосконалішою серед багатьох вважають класифікацію, за якою педагогічні технології згруповано за різноманітними системними та інструментально значущими ознаками. Відповідно в сукупності педагогічних технологій у науковому фонді виокремлено декілька видів: педагогічні технології на основі особистісної орієнтації педагогічного процесу; педагогічні технології на основі активізації інтенсифікації діяльності учнів; педагогічні технології на основі ефективності управління та організації навчального процесу; педагогічні технології на основі дидактичного удосконалення і реконструювання матеріалу; окремі предметні педагогічні технології; альтернативні технології; природовідповідні технології; технології розвивального навчання; педагогічні технології авторських шкіл.

С. Сисоева вважає за доцільне розрізняти наступні технології: методологічні освітні технології (теорія поетапного формування розумових дій; проблемне навчання, програмоване навчання; розвивальне навчання, особистісно орієнтоване і особистісно-діяльнісне навчання; проєктивне навчання; дистанційне навчання); тактичні освітні

технології (на рівні методики, методу, прийому) [14]. Такий підхід може бути врахований як на етапі підготовки студентів, так і стосовно навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі.

На основі однієї теорії навчання можуть вибудовуватися різні технології. Так, асоціативно-рефлекторна психологічна теорія породила варіантні технології навчання, які по-різному поєднують слово і наочність. Теорія проблемного навчання покладена в основу технологій, що розвивають творчі здібності, пізнавальну активність, інтерес, самостійність особистості. Водночас побудова на одній теорії, концепції кількох технологій навчання не є свідченням їх ідентичності. Вони завжди будуть відрізнятися за кількісними і якісними параметрами. У зв'язку з цим важливо мати цілісну систему засобів опису педагогічних технологій, враховуючи, що кожна з них містить концептуальний, змістовий та процесуальний аспекти.

Цілісну систему навчальної діяльності студентів на занятті становлять фронтальна, індивідуальна та групова діяльність. Вони пронизують увесь навчальний процес. Серед завдань технології є важливими: навчати майбутніх фахівців співпраці у виконанні групових завдань; стимулювати моральні переживання взаємного навчання; зацікавленості в успіхові товариша; формувати комунікативні вміння, рефлексивні компоненти навчальної діяльності: цілеспрямованість, планування, контроль, оцінку; поєднувати фронтальну, індивідуальну та групову форми навчальної діяльності.

Сучасні дидакти (А. Алексюк, В. Бухвалов, Л. Зоріна, М. Кларін, М. Фіцула, В. Ягупов та ін.) шукали можливості застосування наукових досліджень у навчанні, вивчали й аналізували різноманітні аспекти використання дослідницького методу в пізнавальній діяльності особистостей. Мета застосування дослідницької технології в навчанні – набуття студентами досвіду дослідницької роботи в пізнавальній діяльності; об'єднати розвиток їх інтелектуальних здібностей, дослідницьких умінь і творчого потенціалу й на цій основі формувати активну, компетентну, творчу особистість.

Термін «нові інформаційні технології (НІТ)» визначається як сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі й подання інформації, що розширює знання людей і розвиває їхні можливості щодо керування технічними і соціальними проблемами. Зміна змісту навчання відбувається за декількома напрямками, значущість яких змінюється з розвитком процесу інформатизації суспільства.

Основною метою НІТ навчання є підготовка фахівців до повноцінної життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства. Важливими педагогічними завданнями НІТ навчання є системна інтеграція предметних галузей знань; розвиток творчого потенціалу особистості, його здібностей до комунікативних дій; розвиток умінь експериментально-дослідницької діяльності та культури навчальної діяльності; формування інформаційної культури; реалізація соціального замовлення, обумовленого інформатизацією сучасного суспільства (підготовка фахівців у галузі інформатики та обчислювальної техніки; підготовка користувача засобів нових інформаційних технологій) тощо.

Технологія розвитку творчої особистості, або ТРВЗ – теорія розв'язання винахідницьких завдань, яка розроблена російським ученим-дослідником Г. Альтшуллером, має на меті формувати сильне мислення і виховувати творчу особистість, підготовлену до розв'язування складних проблем у різних сферах діяльності. Під методами розв'язування винахідницьких задач розуміють прийоми і алгоритми, які розроблені в рамках ТРВЗ, а також зарубіжні методи, як мозковий штурм, синектика, морфологічний аналіз, метод фокальних об'єктів, метод моделювання маленькими чоловічками, емпатія тощо [2].

Така технологія є системою колективних ігор і занять з детальними методичними рекомендаціями, основу її становлять ігри-заняття, під час яких діти знайомляться з навколишнім світом, вчать виявляти суперечливі властивості предметів, явищ і

розв'язувати ці суперечності, які передбачають самостійний вибір дитиною теми, матеріалу та виду діяльності.

У сучасній науковій літературі також описані модульні й локальні технології, спрямовані на вдосконалення певної частини педагогічного процесу, в якому модулем є самостійна функціональна частина. Локальні технології охоплюють лише окремі ланки педагогічного процесу і не пов'язані між собою. Модульні та локальні інноваційні педагогічні технології використовуються як самостійні або як такі, що становлять елементи системних технологій.

Висновки. Отже, цілісне і систематичне впровадження сучасних навчальних технологій доцільно розглядати як ознаку інноватики в підготовці майбутніх учителів, що дозволяє максимально спростити організацію навчального процесу. Водночас, проблема нині полягає в тому, щоб надати вчителю методологію вибору та механізм реалізації відібраного вченими змісту освіти в реальному навчальному процесі як з урахуванням інтересів та здібностей учнів, так і його особистої творчої індивідуальності. Окремі форми і методи навчання мають поступитися цілісним навчальним технологіям загалом і технології навчання зокрема.

В основі технології навчання має бути ідея керування дидактичним процесом, проектування й відтворення навчального циклу. Традиційне навчання характеризується нечіткістю мети, слабкою керованістю навчально-пізнавальною діяльністю, невизначеністю і неповторністю пізнавальних операцій, слабкістю зворотного зв'язку і суб'єктивністю оцінки результатів навчання.

Загальні властивості технології навчання такі: розробка діагностично поставлених цілей навчання; орієнтація всіх навчально-пізнавальних дій на гарантоване досягнення визначених навчально-виховних цілей; оперативний зворотний зв'язок, оцінка поточних і підсумкових результатів.

Об'єктами технологізації навчання мають бути всі основні компоненти цього процесу, тобто цілі, зміст, методи, прийоми, способи і форми взаємодії педагогів і суб'єктів учіння, методики їхньої поведінки в певних стандартних ситуаціях тощо.

Література:

1. Азаров Ю.П. Тайны педагогического мастерства: учеб. Пособие / Ю.П. Азаров. - М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2004. - 432 с.
2. Альтшуллер Г.С., Теория и практика решения изобретательских задач. Методические рекомендации / Г.С. Альтшуллер, Б.Л. Злотин, А.В. Зусман. – Кишинев, 1989. - 127 с.
3. Ангеловски К. Учителя и инновации : Кн. для учителя / Пер. с макед. В.П.Диденко. - М. : Просвещение, 1991. - 156 с.
4. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: Навч. Посіб / О.В. Безпалько. - К.: Центр учбової літератури, 2008. – 208 с.
5. Бондар В.І. Дидактика : Підруч. для студ. вищих пед. навч. заклад. / В.І.Бондар. - К. : Либідь, 2005. – 264 с.
6. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. - Київ : Либідь, 1997. - 376 с.
7. Гуревич Р.С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах : Монографія / Р. С. Гуревич. - Вінниця : ТОВ «Планер», Вінниця, 2009. - 410 с.
8. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. - 2-ге вид. допов. і переробл. - К. : Вища пік., 2004. - 422 с.
9. Кларин М.В. Педагогические технологии в учебном процес се. (Анализ зарубежного опыта) / М.В. Кларин. - М. : Знание, 1989. - 80 с.
10. Лихачев Б.Т. Философия воспитания : спец. курс / Б.Т. Лихачев. - М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2010. - 335 с. - (Педагогическое наследие)
11. Ожегов С.И. Словарь русского языка : Ок. 5700 слов / Под ред. Н.Ю.Шведовой. – 20-е изд. стер. - М. : Рус. яз., 1988. - 748 с.
12. Паламарчук В.Ф. Першооснови педагогічної інноватики / В.Ф.Паламарчук. - К. : Освіта України, 2006. - Т.2 – 504 с.

13. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий / Г.К. Селевко. М. : 2006. Т.1 - 816с. – Т.2. - 816с.

14. Сисоєва С. О. Класифікація сучасних означень педагогічної технології // Технології неперервної освіти: проблеми, досвід, перспективи розвитку : зб. ст. до традиц. IV Всеукр. наук.-практ. конф. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти [та ін. ; наук. ред. : В. Д. Будак, О. М. Пехота, С. О. Сисоєва]. - Миколаїв, 2002. - С. 31-38.

15. <http://uk.wikipedia.org/wiki/Технологія>

У цій статті проаналізовано погляди науковців щодо визначення сутності технологічного підходу під час підготовки майбутніх учителів у сучасних умовах розвитку педагогічної науки.

Ключові слова: технологія, педагогічна технологія, технологія навчання, освітні технології, технологічний підхід.

В данной статье проанализированы взгляды ученых относительно определения сущности технологического подхода при подготовке будущих учителей в современных условиях развития педагогической науки.

Ключевые слова: технология, педагогическая технология, технология обучения, образовательные технологии, технологический подход.

This paper explores the views of scientists to determine the nature of technological approach in preparing future teachers in the current conditions of teaching science.

Keywords: technology, educational technology, technology education, educational technology, technological approach.